

Dijkhuis, 14 augustus 2022

ds. Johan Meijer

gelezen: I Korintiërs 13

titel: de leefde, dee geet der met striekn

overdenking

*gemeente van onze Heer Jezus Christus,
lieve mensen van God,*

Vorige week zondagavond was ik bij mijn zus en zwager in de Noordoostpolder. Gedrieën keken we naar de Beentjes van Sint Hildegard, voor ons alledrie de derde keer, maar het was opnieuw met zeer veel genoegen. Ook omdat we alledrie houden van streektalen en dialecten. En steeds weer ontdek je iets nieuws en valt iets anders je op. Op een gegeven moment klonk er de Twentse uitdrukking: 'dee geet der met striekn'. En die uitdrukking had ik een paar maand geleden voor het eerst gehoord in een gesprek met Johan Kwast, die ik bezocht en die zich voorbereide op het afscheid van zijn leven. Hij gaf aan wat hij bij zijn afscheid graag gelezen wilde hebben: I Korintiërs 13 in de Twentse Sproake en dan vooral om de laatste regel: 'der bint dree dingen, die komt nooit oet de tied: geleuf, hoop en leefde. Mear de leefde, dee geet der met striekn'. Afgelopen donderdagmiddag hebben we, in zijn afscheidsdienst deze woorden gelezen en overwogen, naar zijn wens. We gedenken Johan straks.

Die zo bekende en veelgelezen woorden uit I Korintiërs 13, ik dacht: die gaan we ook in het Dijkhuis lezen en overwegen en bezingen met dat mooie lied dat we zojuist zongen. En dan wel in het Nederlands, maar her en der ook met mijn verwondering over de manier waarop Laurens ten Den deze tekst in de Twentse sproake vertaald heeft.

Zuuver leefde, noemt hij zijn vertaling. En het is een vrije vertaling, met aansprekende en alledaagse beelden. Zoals deze passage: *'Kiek, toen ik nog 'n keend was, preut ik als 'n keend, vuuln ik as 'n keend, dach ik as n keend noa zoonder noa te denkn. Maer noe ik lange piepn an heb, is dat ollemoal aandars.'* Een kind, een jongen, tot een bepaalde leeftijd met een korte broek aan, herkenbaar voor u, denk ik, maar vanaf een bepaalde leeftijd met een lange broek, de lange piepn. Teken van een nieuwe levensfase en van volwassenwording.

'Oons begriepn is beperkt, oonze wiesheedn scheet tekort'. Die wijsheid heeft Paulus ont-dekt, gaandeweg. Wij mensen moeten inzien dat ons kennen en begrijpen onvolkomen is. En als kind heb je dat nog niet zo door. Dan zijn bepaalde dingen vanzelfsprekend, dan is het geloof misschien ook vanzelfsprekend. Het kinderlijke Godsvertrouwen. Maar naar mate je groeit tot volwassenheid en in volwassenheid en ook met het klimmen van de jaren, komen de vragen en ook de twijfels, de barstjes in het gave ei, de butsen en de schrammen, de levenservaringen die je aan het wankelen kunnen brengen. Juust noe, met de lange pijpen aan, *juust noe vuul ik alle weend langs de beenn weain. Zwoare teegnwind wappert mij mangs de voaln oet de bokse en mien benul an flardn*. Prachtig beeldend met die broek: de vouwen uit de broek, de orde verstoord, alles wat keurig was, netjes en overzichtelijk, kan een chaos worden, door elkaar geschud, of een regelrechte puinhoop. *En mien benul an flardn*.

En laten wij eerlijk zijn en eerlijke dingen mogen er zijn, juist ook als we spreken over het geloof: wat is dat soms en meer dan soms ontzettend lastig en weerbarstig. En wat verlang je soms terug naar dat kinderlijke geloof, dat onbevangen Godsvertrouwen. Maar gebeurtenissen en ervaringen kunnen je de vouwen uit de broek doen blazen en in je hoofd een onrustige wanorde veroorzaken.

Gebeurtenissen en ervaringen, zoals erge ziekten, gevoelige verliezen, soms al op jonge leeftijd. Mensen die jou pijn doen, mensen die jou kwetsen. Gebrek aan begrip, gebrek aan liefde en taal van liefde die hol en vals klinkt, hypocriet gebazel vaak, zo schel als een vals koperinstrument. Volwassen worden, volwassen zijn, ouder worden en ouder zijn: het is lang niet altijd een pretje, en dat stopt niet op een bepaalde leeftijd. Hoe ouder je wordt, hoe meer ervaringen je opdoet. En ook: hoe meer je meemaakt. Ook voor mensen die een rotsvast Godsvertrouwen hebben behouden en doorontwikkeld in hun volwassen leven, kunnen op hogere leeftijd aan het wankelen komen. Wat blijft er nog over van zekerheden die altijd golden.

We kijken in een spiegel, in raadselen, zegt Paulus. Je kunt denken aan een gebroken spiegel, allemaal fragmenten, je ziet daarin wel stukjes, maar niet het grote geheel. Je krijgt fragmenten te zien, maar niet het totaalplaatje en het laat je met vraagstukken en raadselen achter. Dat heeft Paulus van de grote Griekse filosofen. Paulus was een zeer onderlegde man, hij kende als jood de joodse traditie, maar was ook heel goed thuis in de Griekse Wijsbegeerte. En een van de grote filosofen, Plato, had ook beeldend uitgelegd hoe wij in ons aardse leven slechts fragmenten

van het grote Licht te zien krijgen, door de beperking van ons zicht. Het grote Licht, wij zeggen daar: het Grote licht van God, of het Grote licht dat God ís, komt in afgeleide zin naar ons toe, we vangen er wel een glimp van op, maar kunnen het Licht niet in z'n geheel zien. Dat komt pas, zegt ook Paulus, als onze aardse ogen gesloten zijn, als wij uit de tijd komen, als het lichaam en de tijd geen beperking meer geeft aan ons zicht. Mear as de tied stille steet, zo'w mekaar liek in de oogn kiekn. En dan begriep wiej wat begriepn is. Het kennen is dan volkomen, als wij van aangezicht tot aangezicht zien. Als er helderheid en klaarheid komt over alles wat een raadsel en een vraagstuk is gebleven.

Paulus is er van overtuigd, dat na het aardse leven er een hemels leven volgt. Na de verwarring en ontzetting die de aarde tijd te weeg kan brengen in onze gedachten, in ons geloven, komt er duidelijkheid en vrede. Deze geloofszekerheid zien we ook bij liederen van Johannes de Heer, vanmorgen zongen we bijvoorbeeld: "Velen, die wij hier beminden zijn ons reeds vooruit gegaan; straks, vereend met hen voor eeuwig zullen w'ook voor Jezus staan". Lieder en van bemoediging en de oproep om het vol te houden, uit te houden in de aardse strijd van zorg en twijfel. Zoals ook het lied van Paulus, want dat is het: een loflied op de liefde, oproept om vol te houden, in alle eerlijkheid over hoe moeilijk dat is. Paulus zelf kende die moeite ook, hij spreekt eerlijk over zichzelf en zijn eigen strijd. En hij komt met een duidelijk advies: heb lief! Laat liefde de kern van je leven zijn, laat liefde al je spreken en handelen inspireren en doorgloeien. En: leg dus ook af wat niet-liefde is. Laat je niet in met lelijke praat of naar gedrag of haatideeën of wraakgedachten. Paulus propageert de liefde als de kern van alles en roept op die liefde te zoeken en uit te oefenen. Want er is zoveel ijdels en zoveel lelijks en zoveel onwaars in deze wereld. *Wa'k mear zeggn wol: biej alns wat ijdels is, der bint dree dinge, die komt nooit oet de tied: Geleuf, hoop en leefde. Mear de leefde, dee geet der met striekn.*

Amen